

GUDSTJENESTE MED NATTVERD

Siste søndag i kirkeåret
Fjellhamar kirke 25. november 2012

Matteus 25,1-13

PREKEN

Matteus 25,1-13:

Da kan himmelriket sammenlignes med ti brudepiker som tok oljelampene sine og gikk ut for å møte brudgommen. 2 Fem av dem var uforstandige, og fem var kloke. 3 De uforstandige tok med seg lampene sine, men ikke olje. 4 Men de kloke tok med seg kanner med olje sammen med lampene.

5 Da det trakk ut før brudgommen kom, ble de alle trette og sovnet.

6 Men ved midnatt lød et rop: 'Brudgommen kommer! Gå og møt ham!' 7 Da våknet alle brudepikene og gjorde lampene i stand. 8 Men de uforstandige sa til de kloke: 'Gi oss litt av oljen deres, for lampene våre slukner.' 9 'Nei', svarte de kloke, 'det blir ikke nok til både oss og dere, gå heller til kjøpmannen og kjøp selv!'

10 Mens de var borte for å kjøpe, kom brudgommen, og de som var forberedt, gikk sammen med ham inn til bryllupet, og døren ble stengt. 11 Senere kom også de andre brudepikene og sa: 'Herre, herre, lukk opp for oss!' 12 Men han svarte: 'Sannelig, jeg sier dere: Jeg kjenner dere ikke.'

13 Så våk da, for dere kjenner ikke dagen eller timen.

1. Å VENTE

Hvor langt er det igjen nå, da? Mange av oss har vel fått det spørsmålet fra barn. Med få minutters mellomrom gjerne. Eller hvor lenge er det til jul eller bursdagen min? Når man ikke har et begrep om tid så er jo det å vente en prøvelse. Aller mest for barnet som ikke skjønner hvor lenge en time eller måned er, men også for oss som prøver å forklare. Å vente kan være en strevsom ting for de fleste av oss, også når vi vet hvor lenge vi må vente. Tålmodighet og utholdenhet er en dyd, og en dyd er ikke en lettkjøpt greie. Å vente på snøen, å vente på svar på en jobbsøknad, å vente på å bli bedre etter sykdom, å vente på lysere dager i sorgens mørke, å vente på tid sammen med dem vi har kjær.

Brudepikene ble trette og sovnet. Alle sammen. Det var en del av et jødisk bryllup, som kunne ta opp til en uke totalt, at brudgommen kom for hente bruden med alle hennes brudepiker hjem til seg hvor festen var. Og det kunne ta tid for han kom fra forhandlinger med brudens familie om hva de skulle ha i gaver og evt også ved en skillsmisse. Så det kunne bli natta før han kom. Brudgommen er jo et bilde på Jesus og bruden og brudepikene på kirken. Det har dratt ut før Jesus kommer tilbake. Og vi, hans kirke, vi venter. Som best vi kan. Kirken har vel mange ganger blitt trette av ventingen og sovnet billedlig talt. For vi har det som barn uten tidsbegrep, vi vet ikke når tiden er inne. Ja, kanskje verre. Vi har tidsbegrep, vi vet at det nå har gått 2000 år, og vi at timen kjenner ingen. Jesu endetidsundervisning skiller seg klart fra andre på den tiden. Han vektlegger ikke tallmystikk og mangehodede dyr. Budskapet er enkelt i denne ventetiden. Ingen kjenner timen. Ikke en gang Jesus selv.

2. Å VÅKE

Så våk da. En ting er ikke å sovne, en annen ting er jo våke. Å være klar. Å være i beredskap. For noe som skjer ytterst sjeldent. Jesu gjenkomst har ikke skjedd på 2000 år. Men så lenge trenger vi ikke å tenke. Vi må være klare når livet en dag tar slutt. Og heller ikke her kjenner vi timen. Men vi vet at det ikke går 2000 år, eller 200 år, men kanskje 20 år, eller 2? Å være i beredskap for noe som er lenge til og som man ikke vet når skjer, er ikke lett.

22. juli-terroren har satt beredskap for ytterst sjeldne hendelser på dagsorden. Samfunnet og politiet var på mange måter ikke beredt for 22. juli. Vi sov vel ikke, men vi var ikke klare og i beredskap. Når vi venter på Jesu gjenkomst så kan vi ikke skylde på andre, på en beredskapstropp. Vi må alle ha olje på vår lampe. Problemet til de fem uforstandige brudepikene var ikke at de sovnet. Det gjorde alle 10. Problemet var at de ikke var forberedt. De hadde ikke gjort seg klare for ventetiden. De hadde ikke tatt med seg kanner av olje til å fylle på om det drøyde, slik det fort kan gjøre når man venter på brudgommen. Eller på Jesus.

Biskop emeritus Olav Skjevesland samler det å våke og å være i beredskap med å leve oppgjort med Gud og mennesker. Det synes jeg er godt sagt. Det handler ikke om å leve feilfritt. Ikke uten hvile og søvn. Ikke uten gleder, gode dager og drømmer. Men oppgjort, i ærlighet og ydmykhet i møte med Gud og mine medmennesker. Så langt vi kan. Og det kan være krevende nok. For livet er krevende for oss. Å møte og forholde meg til andre kan være krevende. Å møte og forholde meg til livet og virkeligheten likeså. Å møte og forholde meg til meg selv kan tidvis være det mest krevende. Å leve oppgjort, tilgitt og tilgivende, krever sin mann. Men såpass på alvor må vi ta livet, oss selv og forholdet til andre mennesker og Gud. For det er ikke likegyldig.

3. Å STENGE

Det mest krevende i denne teksten er at de fem uforstandige som ikke er klare og kommer for sent, møter en stengt dør. Bryllup med bismak har noen kalt det. Dette er kanskje det vanskeligste for oss i troen. Tanken på en dommens dag, at vi skal stå ansvarlig for en gud med vårt liv, er ikke helt enkelt for det frie, oppreiste og moderne mennesket. Men om det kan gå, så blir det virkelig vanskelig når noen skal møte en stengt dør, at det er for sent å angre. Det er krevende å få til å passe inn med det som er bibelens viktigste beskrivelse av Gud som kjærlighet og nåde.

Men dette er nok et større problem for den velfødde og aksepterte kristenhet i vesten. For mange kristne er tanke om en regnskapsdag, et endelig oppgjør helt avgjørende for troen og gudsbildet, for å orke og leve videre med håp. Mennesker som har opplevd urettferdighet, undertrykkelse og forskjellsbehandling på det groveste. Mennesker som lider stor nød og med ingen utsikter til noen bedring, mens andre som vet om nøden, lever i stor overflod uten å gjøre noe med det. De lengter etter at en dag skal rettferdigheten skje fyllest. Og setter sin lit til at Gud er nettopp rettferdig.

Det finnes ondskap. Norge fikk en sterk, vond og ny erkjennelse av det med 22. juli-terroren. Det finns onde viljer og handlinger, himmelropende råskap og lammende likegyldighet. Livet er viktig, livet er alvorlig, livet er ansvarsfullt. Det skal settes et skille mellom godt og ondt en gang. Det vil stenges en dør en gang. Hvor det onde stenges ute. Det er det dype Alvoret med denne dagen. Det må vi være i beredskap for. Vi skal ikke trekke opp det skille. Heldigvis. Det skal Gud gjør, han som er rettferdig og nådig. For det skillet mellom godt og ondt går jo tvers igjennom, ikke bare vår verden, men også hver enkelt av oss. Det er oss denne dagens store trøst og håp. Det onde skal ta slutt en dag. Det blodig urettferdig og kampfylte livet på godt og vondt skal få sin ende, og det gode skal alene gå videre.

4. Å FEIRE

Vi feirer gudstjeneste på søndag fordi det er oppstandelsesdagen. Da feirer vi at Jesus ikke ble i graven, men vant over døden. Vi feirer Jesus som livets konge. Vi feirer at kjærligheten, nåden og det gode seiret. Da åpner vi oss for en smak av Guds himmel, av den evigheten med godhet og rettferdighet som skal komme. Det er ikke bare får katolikkene og de ortodokse at nattverden er høydepunktet i gudstjenesten. Det er det for oss også. Der får vi olje til lampene våre. Der finner vi en nådig Gud. Det gjør vi oppgjør med Gud og oss selv. Der feirer vi håpet om at en dag skal rettferdigheten og det gode livet seire. Som en av de eldre her i menigheten sa til meg for et par uker siden etter en gudstjeneste: "Håper han kommer snart."

Mens vi venter og våker, samles vi her og fyller olje på lampen. Mens vi venter og våker så tar vi livet på alvor og er hans hender og føtter i møte med vår neste i en urettferdig verden. Mens vi venter og våker feirer vi håpet om at Jesus er livets og evighetens konge, at kjærligheten og nåden er sterkeste.